higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

INLIGTINGVERWERKING N4

17 MEI 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 32 bladsye.

Kopiereg voorbehou

ALGEMENE OPMERKINGS

AKKURAATHEIDSFOUTE moet met 'n ROOI / aangedui word. HERHALENDE akkuraatheidsfoute moet met 'n ROOI KRING aangedui word.

UITEENSETTINGSFOUTE moet met 'n BLOU X aangedui word. HERHALENDE uiteensettingsfoute moet met 'n BLOU KRING aangedui word.

DIE KANDIDAAT KAN NIE DRUIP OMDAT HY/SY NIE DIE TYDNOUKEURIG-HEIDSTOETS KON VOLTOOI OF SLAAG NIE.

TOON AAN DIE EINDE VAN DIE SPOEDTOETS DIE SPOED VERKRY MET SLAAG 35 W.P.M./SLAAG 40 W.P.M./DRUIP WAAR NODIG OP DIE VOLGENDE MANIER:

Slaag 35 w.p.m./Slaag 40 w.p.m./Druip; Foute; Punt

TOON OP DIE VOORKANT VAN DIE OMSLAG DIREK LANGS DIE PUNT BEHAAL VIR VRAAG 1:

Slaag 35 w.p.m./Slaag 40 w.p.m./Druip

Indien die kandidaat nie VRAAG 1 ingegee het nie, moet 'n streep getrek word deur die ruimte vir die punt langs VRAAG 1 op die voorkant van die omslag en moet Druip by die betrokke plekke ingevul word.

TOON AAN OP DIE VOORKANT VAN DIE OMSLAG ONDER DIE SIRKEL VIR DIE PUNTE BEHAAL:

Slaag 35 w.p.m./Slaag 40 w.p.m./Druip

Indien 'n kandidaat die eksamen druip (minder as 40%) en die tydnoukeurigheidstoets slaag, vervang die woord Druip die Slaag 35 w.p.m./Slaag 40 w.p.m. omdat 'n kandidaat nie die vraestel as 'n geheel kan druip en steeds erkenning kan kry vir die w.p.m. nie.

DIE PUNT VIR TIKTEGNIEK (200) WORD GETEL BY DIE WOORDVER-WERKINGSPUNT (100) OM 'N PUNT UIT 300 TE KRY WAT DAN VERWERK WORD NA 'N PUNT UIT 100 (PERSENTASIE). DIÉ PUNT WORD GESTUUR AAN DIE NASIONALE DEPARTEMENT.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: TIKTEGNIEK

VRAAG 1 – MERKSKEDULE – TYDNOUKEURIGHEIDSTOETS						
W.P.M.	**35**	**40**		**W.P.M.**	**35**	**40**
FOUTE				**FOUTE**		
1	**19**	**19**		**29**		**3**
2	**19**	**19**		**30**		**2**
3	**18**	**18**		**31**		**1**
4	**17**	**18**		**32**		**0**
5	**17**	**17**				
6	**16**	**16**				
7	**15**	**16**				
8	**15**	**15**				
9	**14**	**15**				
10	**13**	**14**				
11	**12**	**13**				
12	**12**	**13**				
13	**11**	**12**				
14	**10**	**12**				
15	**10**	**11**				
16	**9**	**10**				
17	**8**	**10**				
18	**8**	**9**				
19	**7**	**9**				
20	**6**	**8**				
21	**6**	**7**				
22	**5**	**7**				
23	**4**	**6**				
24	**4**	**6**				
25	**3**	**5**				
26	**2**	**4**				
27	**1**	**4**				
28	**0**	**3**				

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1: TYDNOUKEURIGHEIDSTOETS **PUNTE: 20**

MERK SLEGS AKKURAATHEID. SPOED MOET VERSIGTIG GEMERK WORD AANGESIEN DIT 'N VERSKIL MAAK AAN DIE UITSLAE. GEBRUIK DIE INGESLOTE DEPARTEMENTELE SKEDULE.

Dui akkuraatheidsfoute aan met 'n rooi skuinsstreep (/).

Een of meer foutiewe karakters in 'n woord – 1 fout.

Moenie penaliseer vir foutiewe kantruimtes nie.

Moenie penaliseer vir foutiewe reëlafstande nie.

Moenie penaliseer vir foutiewe woordbreking (*hyphenation*) nie.

Moenie penaliseer vir foutiewe hoofletters/kleinletters nie.

Moenie penaliseer vir foutiewe letterspasies nie.

Moenie penaliseer vir foutiewe belyning (*alignment*) nie.

Moenie penaliseer vir enige foutiewe uiteensetting nie.

Moenie penaliseer indien 'n hele ry of paragraaf uitgelaat word en dit later op 'n ander plek ingesleutel word nie.

Wanneer presies dieselfde woord herhaaldelik foutief ingesleutel word, word dit slegs een keer per vraag gepenaliseer. Daarna word dit as 'n herhalingsfout omkring.

Weglaat van woorde: Tel die eerste 5 aanslae en daarna elke 10 aanslae as 1 fout elk. As die laaste paar aanslae aan die einde 5 of meer is, tel nog 'n fout. As die laaste paar aanslae aan die einde minder as 5 is, word dit geïgnoreer.

Indien 35 w.p.m. nie voltooi is nie, tel terug soos aangedui in die nasienriglyn.

Die hoogste punt behaal word aangedui. Die hoogste spoed geslaag word aangedui.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1 (VERVOLG)

Die gehalte van 'n stroom of rivier is dikwels 'n goeie aanduiding van die soort lewe van die gemeenskap waardeur dit vloei. Dit is 'n aanduiding van die sosio-ekonomiese toestande en die omgewingsbewustheid en –houding van die gebruikers. Alles wat in 'n opvangsgebied gekeur word weerspieël in die gehalte van die water wat daardeur vloei omdat die resultate van menslike aktiwiteit en leefstyl uiteindelik deur afvloei in riviere beland.

Gesonde strome, vleigebiede en riviere voed 'n groot verskeidenheid waterlewe. Reënwater en vallende bergstrome bevat hoë suurstofvlakke. Baie van die suurstof kom deur reën uit die atmosfeer, vallende water in vinnigvloeiende strome en fotosintese. Voedingstowwe beland in die sisteem en verskaf belangrike chemikalieë vir groei en bronne van kos.

Op hulle beurt fotosinteer waterplante en verskaf lewensonderhoudende suurstof en ander voedselbronne vir die wisselwerking tussen waterorganismes in 'n ingewikkelde lewensweb. Alle lewe in die water is afhanklik van die wisselwerking in die rivier en in die omringende opvangsgebied.

Hierdie prosesse kan 'n gesonde ekosisteem onderhou of ekologiese prosesse ontwrig en die watervoorraad besmet. Riviere en strome het hul bestaan te danke aan die aard van opvangsgebiede en die verhouding tussen reënval en verdamping. Riviere is oop sisteme waar daar volgehoue uitruil van materiaal en energie in die omgewing plaasvind. Dit is moeilik om riviere soos ekosisteme te behandel omdat hulle belangrike roetes vir die vloei van energie en die

VRAAG 1 (VERVOLG)

sirkulering van voedingstowwe oor die grense van habitats is.

Verandering in die watergehalte vind op natuurlike wyse plaas in die loop van 'n rivier. Hierdie veranderinge kan egter betekenisvol beïnvloed word deur menslike aktiwiteite. Nywerhede, landbou en stedelike nedersettings produseer voedingskonsentrate en toksiese stowwe wat die watergehalte kan affekteer. **35 w.p.m.**

Watergehalte word ook gedefinieer as water wat veilig, drinkbaar en aanvaarbaar vir **40 w.p.m.**

20	**-**	**20**

VRAAG 1 (VERVOLG)

```
                                                        28
Dit is moeilik om riviere soos ekosisteme te be|handel
   27          26          25          24          23
omd|at hulle b|elangrike |roetes vir| die vloei| van
     22          21          20          19          18
energ|ie en die |sirkulerin|g van voed|ingstowwe |oor die
  17          16          15
gr|ense van h|abitats is|.


      14          13          12          11          10
Verand|ering in d|ie waterge|halte vind| op natuur|like wyse
9           8           7           6           5           4
|plaas in d|ie loop va|n 'n rivie|r.  Hierd|ie verande|ringe
    3           2           1
kan |egter bete|kenisvol b|eïnvloed
```

35 w.p.m.

20	**-**	**20**

VRAAG 1 (VERVOLG)

Verandering in die watergehalte vind op natuurlike wyse
32 31 30 29
plaas in die loop van |'n rivier.| Hierdie |veranderin|ge
28 27 26 25 24
kan egt|er beteken|isvol beïn|vloed word| deur mens|like
23 22 21 20 19
aktiw|iteite. | Nywerhede,| landbou e|n stedelik|e
18 17 16 15 14
nederset|tings prod|useer voed|ingskonsen|trate en t|oksiese
13 12 11 10
st|owwe wat d|ie waterge|halte kan |affekteer.
9
|
8 7 6 5 4
Waterge|halte word| ook gedef|inieer as |water wat |veilig,
3 2 1 → **40 w.p.m.**
dr|inkbaar en| aanvaarba|ar vir

20	**-**	**20**

[20]

TIKTEGNIEK				
SKEDULE – AKKURAATHEID – VRAAG 2–5				
-4 PUNTE AFGETREK PER FOUT – AKKURAATHEID – ROOI				
PUNTE	**22**	**48**	**45**	**20**
ROOI FOUTE	**V2**	**V3**	**V4**	**V5**
0	**22**	**48**	**45**	**20**
1	**18**	**44**	**41**	**16**
2	**14**	**40**	**37**	**12**
3	**10**	**36**	**33**	**8**
4	**6**	**32**	**29**	**4**
5	**2**	**28**	**25**	**0**
7	**0**	**24**	**21**	
8		**20**	**17**	
9		**16**	**13**	
10		**12**	**9**	
11		**8**	**5**	
12		**4**	**1**	
13		**0**	**0**	

TIKTEGNIEK			
SKEDULE – UITEENSETTING – VRAAG 2–4			
-2 PUNTE AFGETREK PER FOUT – UITEENSETTING – BLOU			
PUNTE	**22**	**12**	**11**
BLOU FOUTE	**V2**	**V3**	**V4**
0	**22**	**12**	**11**
1	**20**	**10**	**9**
2	**18**	**8**	**7**
3	**16**	**6**	**5**
4	**14**	**4**	**3**
5	**12**	**2**	**1**
6	**10**	**0**	**0**
7	**8**		
8	**6**		
9	**4**		
10	**2**		
11	**0**		

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2: TABEL **PUNTE: 44**

	22 PUNTE – AKKURAATHEID –4 PUNTE PER FOUT **Onvolledig – soos per skedule**
FOUT NO	**22 PUNTE - UITEENSETTINGSFOUTE –2 PUNTE PER FOUT**
1.	Kantruimtes (gelyk) foutief en/of Belyning (links, gesentreer, regs, gejusteer) foutief en/of Reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Papiergrootte (A4-landskap) foutief en/of Tabelstoppe/inkeping foutief en/of Woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN 12 pt) foutief en/of Hoofletter/kleinletters foutief en/of Letterspasies foutief
4	Skrap – [.] nie geskrap nie of foutief
5	Trs – [10.86 en 62.23] nie getransponeer nie of foutief en/of Stet – [7.18] nie behou nie of foutief en/of Sp – [konneksie] spelling foutief
6	Vetdruk – nie verander nie of foutief en/of Kursief – nie verander nie of foutief
7	Gespasieerde hoofletters foutief en/of Skuif – Voetnota nie geskuif nie of foutief en/of *Merge* – Kolomme/rye nie saamgevoeg nie of foutief
8	Loop aan – foutief en/of Voluit – [Suid-Afrika] en/of [en] nie voluit nie of foutief en/of [een] – nie vervang met Arabiese syfers nie of foutief
9	Opskrif – foutief en/of Kolomopskrifte foutief en/of Kolomme foutief
10	Vertikale lyne weggelaat of foutief
11	Horisontale lyne weggelaat of foutief
12	Syfers – foutief
13	Voetnota foutief – nie belyn op kantruimte nie of voetnotateken nie gebruik nie of Voetnota – 2 letterspasies na nommer as voetnotateken nie gebruik is nie
14	[EKSAMENNOMMER] links en [VRAAG 2] regs nie ingevoeg as kopskrif nie of foutief
	Onvolledige tabel – soos per skedule

VRAAG 2 (VERVOLG)

1 kantruimtes, belyning, reëlafstande 2 A4 L, tabelstoppe/inkeep, woordbreking 3 CN 12 pt, bk/ok, letterspasies 7 *merged* 9 opskrif/kolomopskrifte

EKSAMENNOMMER 14 kopskrif, links 14 kopskrif, regs, bk VRAAG 2

T A B E L 1 7 gesp hfls 6 vetdruk 8 Arabiese syfer

1 gesentreer 3 bk 6 kursief

PROBLEME MET WATERINFRASTRUKTUUR						
3 bk 1 belyn onder LAND[1]	DAE SONDER WATER PER MAAND 3 bk	3 bk URE SONDER WATER PER DAG	3 bk 5 sp VERTRAGING VAN WATER-KONNEKSIE	3 bk PERSENTASIE FIRMAS MET 'N BOORGAT	3 bk ONTTREKKING VAN VARS WATER DEUR NYWERHEID (% VAN TOTAAL)	¼
Suid-Afrika 8 voluit	0.42	3.42	13.90	2.05	6.0499	
Zambië	2.08	9.75	27.17	59.90	7.4713	
Tanzanië	8.74	13.23	19.60	34.70	0.4823	
Uganda	0.51	20.82	20.13	13.45	16.000	½
Mauritius	2.06	11.35	30.04	13.37	2.7586	
Sub-Sahara-Afrika 8 loop aan	7.24	13.99	28.60	–	2.9367	
Oos-Asië en Pasifies 8 loop aan, voluit	1.64	5 stet 7.18	26.60	–	19.7393	
Latyns-Amerika	3.97	16.02	34.11	–	10.3627	¾
Suid-Asië 8 loop aan	21.01	10.80	64.15	–	4.2065	
Midde-Ooste en Noord-Afrika	6.28	10.86	5 trs 62.23	–	6.18183	
Wêreld	6.43	13.06	34.94	–	20.1229	

1 reëlafstande 3 letterspasies

1 Hierdie statistieke is vir 2018 4 skrap [.] 7 geskuif

10 vertikale lyne 11 horisontale lyne 12 syfers 13 voetnota

¼

A	U	T	
6	5	11	44

½

A	U	T	
11	11	22	44

¾

A	U	T	
17	16	33	44

A	U	T
22	22	44

Foute	Punte
0	22
1	18
2	14
3	10
4	6
5	2
6	0

[44]

VRAAG 3: OMSENDBRIEF PUNTE: 60

48 PUNTE – AKKURAATHEID –4 PUNTE PER FOUT Onvolledig – soos per skedule	
FOUT NO	**12 PUNTE - UITEENSETTINGSFOUTE –2 PUNTE PER FOUT**
1	Linkerkantruimte nie 3.81 cm/1.5" en regterkantruimte nie 2.54 cm/1" nie of foutief en/of Belyning (links, gesentreer, regs, gejusteer) foutief en/of Reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Briefhoof nie gebruik of herwin nie of foutief en/of Tabelstoppe/inkeping foutief en/of Woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN 12 pt, Arial 16 pt) foutief en/of Hoofletters/kleinletters foutief en/of Letterspasies foutief
4	Voeg in – datum nie ingevoeg in dalende volgorde nie of foutief en/of [2019], [:] en [-] nie ingevoeg nie of foutief en/of / - nie verander na [die] nie of foutief en/of Skrap – [(uit 'n rivier of stroom)] nie geskrap nie of foutief
5	Trs – [sluit in natuurlike] nie getransponeer nie of foutief en/of Sp – [chemikalieë] spelling foutief en/of Stet – [werk] nie behou nie of foutief
6	Vetdruk – nie verander nie of foutief en/of Kursief – nie verander nie of foutief en/of Onderstreep – nie onderstreep nie of foutief
7	Skuif – nie geskuif nie of foutief
8	Nuwe paragraaf foutief en/of Loop aan foutief
9	Paragraafnommers nie vervang met kolpunte nie of foutief
10	[EKSAMENNOMMER] links nie ingevoeg as voetskrif nie of foutief en/of Bladsybreuk nie ingevoeg nie of foutief en/of Bladsynommer nie ingevoeg bo links nie of foutief
	Onvolledig soos per skedule

¼

A	U	T	
12	3	15	60

½

A	U	T	
24	6	30	60

¾

A	U	T	
36	9	45	60

Foute	Punte
0	48
1	44
2	40
3	36
4	32
5	28
6	24
7	20
8	16
9	12
10	8
11	4
12	0

A	U	T
48	12	60

VRAAG 3 (VERVOLG)

1 kantruimtes, belyning, reëlafstande 2 briefhoof, tabelstoppe/keep in, woordbreking 3 font, bk/ok, letterspasies

THULAMELA MUNICIPALITY

Tel: 015 9633490
Faks: 015 9633492
E-pos: thulamelamunicipality.co.za

Posbus 277
THOHOYANDOU
0950

2019-05-17 4 voeg datum in dalende volgorde in

OMSENDBRIEF NR. 1 VAN 2019 3 bk 6 o/streep 4 voeg huidige jaar in

AAN: ALLE LEDE 3 bk 4 voeg [:] in 7 skuif

3 bk, Arial 16 pt 6 vetdruk 1 gesentreer

SOORTE WATERBESOEDELING

- *VOEDINGSTOFBESOEDELING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte

  Sommige afvalwater, kunsmis en rioolafval bevat hoë vlakke voedingstowwe. 3 ok

- *OPPERVLAKWATERBESOEDELING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte ¼

  5 trs 4 die

  Oppervlakwater sluit in natuurlike water gevind op die aarde se oppervlak soos riviere, mere, strandmere en oseane.

- *SUURSTOFVERMINDERING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte

  4 voeg [-] in

  Watermassas het mikro-organismes. Dit sluit in aerobiese en anaërobiese organismes.

- *GRONDWATERBESOEDELING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte

  5 sp

  Wanneer plaagdoders en chemikalieë gebruik word, dreineer dit diep in die grond in as gevolg van reënwater. ½

  8 NP 4 die

  Dit bereik ondergrondse water en veroorsaak besoedeling.

- *MIKROBIOLOGIES* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte

  4 die

  In baie gemeenskappe in die wêreld drink mense onbehandelde water. 4 skrap [(uit ... stroom)]

10 bladsybreuk
EKSAMENNOMMER 10 voetskrif, links

VRAAG 3 (VERVOLG)

10 bladsynommer bo links
2

- *SWEWENDE STOWWE* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte

  Sommige besoedelingstowwe los nie maklik in water op nie.

- *CHEMIESE WATERBESOEDELING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte
  5 stet
  Baie boere en nywerhede werk met chemikalieë wat in water beland.

- *OLIESTORTING* 3 bk 6 kurs 9 kolpunte ¾
  8 loop aan 3 letterspasie
  Oliestorting het gewoonlik slegs 'n plaaslike uitwerking op die natuur maar dit kan kilometers ver versprei. Die olie kan vrektes veroorsaak van baie visse en dit kan aan die vere van seevoëls vassit en hulle die vermoë om te vlieg laat verloor.
  4 die

1 reëlafstande
MC NENGOME 3 bk 6 vetdruk
ADJUNKDIREKTEUR: DEPARTEMENT VAN WATERWESE 3 bk 6 vetdruk

[60]

EKSAMENNOMMER 10 voetskrif, links

VRAAG 4: MEMORANDUM **PUNTE: 56**

45 PUNTE – AKKURAATHEID –4 PUNTE PER FOUT Onvolledig – soos per skedule	
FOUT NO	**11 PUNTE - UITEENSETTINGSFOUTE –2 PUNTE PER FOUT**
1	Kantruimte nie 2.54 cm/1" nie of foutief en/of Belyning (links, gesentreer, regs, gejusteer) foutief en/of Reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Papiergrootte (A4-portret) foutief en/of Tabelstoppe/inkeping foutief en/of Woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN 12 pt en CN 14 pt) foutief en/of Hoofletters/kleinletters foutief en/of Letterspasies foutief
4	/ - nie verander na [die] nie of foutief en/of Horisontale lyne nie ingevoeg nie of foutief en/of Datum nie voluit ingevoeg nie of foutief
5	Trs – [betrokke behoort] nie getransponeer nie of foutief en/of Sp – [afval] spelling foutief en/of Stet – [huis] nie behou nie of foutief
6	Vetdruk – nie verander nie of foutief en/of Kursief – nie verander nie of foutief en/of Onderstreep – nie onderstreep nie of foutief
7	Gespasieerde hoofletters nie verander nie of foutief
8	Nuwe paragrawe foutief en/of Kolpunte nie vervang met paragraafnommers nie of foutief
9	[EKSAMENNOMMER] (links) en [VRAAG 4] (regs) nie ingevoeg as kopskrif nie of foutief

¼

A	U	T	
11	3	14	56

½

A	U	T	
22	6	28	56

¾

A	U	T	
34	8	42	56

Foute	Punte
1	45
2	41
3	37
4	33
5	29
6	25
7	21
8	17
9	13
10	9
11	5
12	1
13	0

A	U	T
45	11	56

VRAAG 4 (VERVOLG)

1 kantruimtes, belyning, reëlafstande 2 A4-portret, tabelstoppe/keep in, w/breking 3 font, bk/ok, letterspasies
8 kolpunte vervang met paragraafnommers

EKSAMENNOMMER 9 kopskrif, links 9 kopskrif, regs, bk VRAAG 4

7 gesp hfls 6 vetdruk 1 gesentreer 3 CN 14 pt

M E M O R A N D U M

---

3 bk 1 d/r

AAN: PLAASLIKE REGERING 4 voeg horisontale lyne in

VAN: DEPARTEMENT VAN WATERWESE

DATUM: 17 MEI 2019 4 voeg datum voluit in

VOORKOMING VAN WATERBESOEDELING 3 bk 6 vetdruk, kurs

5 trs

Hantering van waterbesoedeling is iets waarby almal betrokke behoort te wees. 6 kurs ¼

8 paragraafnommer 5 sp

1. Moet nooit afval weggooi nie.

8 NP 4 die

1.1 Soek altyd die regte vullisblik.

8 NP

1.2 As daar nie een is nie neem dit huis toe en gooi dit in jou vullisdrom.

8 paragraafnommer

2. Gebruik water verstandig.

8 NP 4 die

2.1 Moenie die kraan onnodig laat loop nie.

8 NP 4 die

2.2 Jy kan ook die badwater en waswater verminder. ½

8 paragraafnommer

3. Moet nie chemikalieë, olie, verf en medisyne by die was-bak, drein of die toilet afgooi nie. 4 die

8 NP

3.1 In baie stede kan die plaaslike omgewingskantoor help met die weggooi van medisyne en chemikalieë.

8 NP 4 die

3.2 Vind by die plaaslike owerheid uit of daar 'n plan is waarvolgens inwoners van chemikalieë ontslae kan raak. ¾

8 paragraafnommer 6 o/streep

4. Koop meer veilige omgewingsvriendelike skoonmaakmiddels vir die huis en ander openbare plekke.

8 NP

4.1 Dit is minder gevaarlik vir die omgewing. 4 die

5 stet

As jy naby 'n watermassa bly moet jy probeer om baie bome en blomme om jou huis te plant sodat chemikalieë rondom jou huis nie sommer in die water sal loop wanneer dit reën nie. 4 die

[56]

VRAAG 5: AFRIKATAAL **PUNTE: 20**

20 PUNTE – AKKURAATHEID –4 punte per fout
Elke insleutelfout
0 PUNTE – UITEENSETTING – geen punte

GEEN PUNTE SAL AFGETREK WORD VIR UITEENSETTINGSFOUTE

1. Een of meer foutiewe karakters in 'n woord – 1 fout.
2. Moenie penaliseer vir foutiewe kantruimtes nie.
3. Moenie penaliseer vir foutiewe reëlafstande nie.
4. Moenie penaliseer vir foutiewe woordbreking (*hyphenation*) nie.
5. Moenie penaliseer vir foutiewe hoofletters/kleinletters nie.
6. Moenie penaliseer vir foutiewe letterspasies nie.
7. Moenie penaliseer vir foutiewe belyning (*alignment*) nie.
8. Moenie penaliseer vir enige foutiewe uiteensetting nie.
9. Moenie penaliseer indien 'n hele ry of paragraaf uitgelaat word en dit later op 'n ander plek ingesleutel word nie.
10. Wanneer presies dieselfde woord herhaaldelik foutief ingesleutel word, word dit slegs een keer per vraag gepenaliseer. Daarna word dit as 'n herhalingsfout omkring.
11. Weglaat van woorde: Tel die eerste 5 aanslae en daarna elke 10 aanslae as 1 fout elk. As die laaste paar aanslae aan die einde 5 of meer is, tel nog 'n fout. As die laaste paar aanslae aan die einde minder as 5 is, word dit geïgnoreer.

¼

5	-	5	20

½

10	-	10	20

¾

15	-	15	20

Foute	Punte
0	20
1	16
2	12
3	8
4	4
5	0

20	-	20

VRAAG 6 (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER VRAAG 5

Vhathu vha hashu khari thonifhe mashumisele a madi, sa izwi vha tshi zwi divha uri madi ndi vhutshilo. Arali ra nga kona u thogomela haya madi, gomelelo li nga si tavhanye lo ri swikela kha vhupo hashu. ¼ ½

Mashangoni vhathu vha kha di ka madi milamboni na zwisimani, Vha dzulela u farwa nga malwadze angayo kholera. ¾

¼

5	-	5	20

½

10	-	10	20

¾

15	-	15	20

Foute	Punte
0	20
1	16
2	12
3	8
4	4
5	0

20	-	20

[20]

TOTAAL AFDELING A: 200

AFDELING B

1. Die totaal van die vraestel is 100 PUNTE. 80% van deel A is toegewys vir akkuraatheid en 20% vir UITEENSETTING. 80% van deel B is toegewys vir verwerking en 20% vir akkuraatheid.

2. Die A vrae moet korrek ingesleutel word behalwe V6A wat reeds gekopieer is na jou hardeskyf/kompakskyf/geheuestokkie.

3. B vrae van elke vraag moet volgens die instruksies verwerk word.

4. EEN punt per fout word afgetrek – akkuraatheid sowel as uiteensetting en verwerking.

   AKKURAATHEIDSFOUTE = Alle insleutelfoute
   UITEENSETTINGSFOUTE = Alle uiteensettingsfoute
   VERWERKINGSFOUTE = Alle verwerkinginstruksies

5. Vrae (slegs deel A) wat nie voltooi is nie, word dienooreenkomstig gemerk. In deel B word die kandidaat gepenaliseer vir elke verwerking nie gedoen nie.

   Indien slegs ¼ van 'n vraag voltooi is, word slegs ¼ van die oorspronklike punt vir die merk van die vraag gebruik. Indien slegs ½ van 'n vraag voltooi is, word slegs ½ van die oorspronklike punt gebruik. Indien slegs ¾ van 'n vraag voltooi is, word slegs ¾ van die oorspronklike punt gebruik.

   VOORBEELD

   Totale punte = 20: Akkuraatheid = 16; Uiteensetting = 4

   ½ van die vraag is voltooi, merk soos volg:

   ½ UIT 16 = 8 PUNTE
   ½ UIT 4 = 2 PUNTE

   Die vraag sal uit 10 gemerk word maar die punt sal uit 20 tel:

   6 1 = 7 = 7
   8 2 = 10 = 20
   2 1 foute

	WOORDVERWERKING									
	SKEDULE – VRAAG 6B, 7A, 7B, 8A EN 8B									
	-1 PUNT PER FOUT AFGETREK – AKKURAATHEID – ROOI -1 PUNT PER FOUT AFGETREK – UITEENSETTING – BLOU -1 PUNT PER FOUT AFGETREK – VERWERKING – BLOU									
PUNTE:	**23**	**20**	**18**	**11**	**8**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**
VRAAG: FOUTE:	**V7B**	**V6B**	**V8B**	**V8A**	**V7A**	**V7B**	**V6B**	**V8B**	**V8A**	**V7A**
0	**23**	**20**	**18**	**11**	**8**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**
1	**22**	**19**	**17**	**10**	**7**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**
2	**21**	**18**	**16**	**9**	**6**	**4**	**3**	**2**	**1**	**0**
3	**20**	**17**	**15**	**8**	**5**	**3**	**2**	**1**	**0**	
4	**19**	**16**	**14**	**7**	**4**	**2**	**1**	**0**		
5	**18**	**15**	**13**	**6**	**3**	**1**	**0**			
6	**17**	**14**	**12**	**5**	**2**	**0**				
7	**16**	**13**	**11**	**4**	**1**					
8	**15**	**12**	**10**	**3**	**0**					
9	**14**	**11**	**9**	**2**						
10	**13**	**10**	**8**	**1**						
11	**12**	**9**	**7**	**0**						
12	**11**	**8**	**6**							
13	**10**	**7**	**5**							
14	**9**	**6**	**4**							
15	**8**	**5**	**3**							
16	**7**	**4**	**2**							
17	**6**	**3**	**1**							
18	**5**	**2**	**0**							
19	**4**	**1**								
20	**3**	**0**								
21	**2**									
22	**1**									
23	**0**									

Kopiereg voorbehou

VRAAG 6B: PARAGRAWE **PUNTE: 25**

VERWERKING: 20 punte –1 punt per fout AKKURAATHEID: 5 punte –1 punt per fout	
1	Kantruimtes foutief en/of belyning (links, sentreer, regs, justeer) foutief en/of reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Papiergrootte (A4-portret) foutief en/of tabelstoppe/inkeping foutief en/of woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN12 pt) foutief en/of hoofletters/kleinletters foutief en/of letterspasies foutief
4	[Water] nie vervang met [WATER] in hoofletters en kursief nie of foutief
5	[Wat is waterbesoedeling?] nie ingevoeg in Arial 16 pt, hoofletters, vetdruk en onderstreep nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
6	Alle paragraafopskrifte nie verander na hoofletters nie of foutief
7	Nuwe paragrawe nie geskep nie of foutief
8	[ontstellende probleem] nie getransponeer nie of foutief
9	[70] en [5] nie verander na syfers nie of foutief en/of [eenduisend] nie verander na woorde nie of foutief
10	[Die besmetting … waterbesoedeling.] nie ingevoeg in kursief nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
11	[(van 2008)] nie geskrap nie of foutief
12	[Kom ons … waterbesoedeling.] nie ingevoeg in kursief nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
13	Bladsybreuk nie ingevoeg nie of foutief
14	Bladsynommer nie ingevoeg bo gesentreer nie of foutief
15	Paragrawe nie in numeriese volgorde nie of foutief
16	[Mynbedrywighede] nie behou nie of foutief
17	[olielekkasie] spelling foutief
18	[Hulle is … plante.] nie ingevoeg in kursief nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
19	[of - fusie] nie geskrap nie of foutief
20	[Diereafval] nie ingevoeg in vetdruk nie en/of [13. Diereafval: … dit reën.] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
21	[EKSAMENNOMMER] links en [VRAAG 6B] in hoofletters regs nie ingevoeg as kopskrif nie of foutief

Kopiereg voorbehou

VRAAG 6B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 21 kopskrif, links 21 kopskrif, regs, bk VRAAG 6B

1 kantruimtes, belyning, r/a 2 A4-portret, tabelstop/keep in, w/breking 3 CN 12 pt, bk/ok, letterspasies
4 [water] – bk, kursief

WAT IS WATERBESOEDELING?

5 voeg in, Arial 16 pt, bk, vetdruk, o/streep
9 in syfers 3 bk

Volgens die gesegde is *WATER* lewe wat BESLIS waar is. Sowat 70 persent van die aarde is met *WATER* bedek wat dit onge-twyfeld een van ons grootste hulpbronne maak.

7 NP 10 voeg in, kursief

Die besmetting van watermassas beteken waterbesoedeling.

7 NP

Besoedeling van *WATER* vind plaas wanneer stowwe daarin uitge-laat word wat die *WATER* negatief sal verander.

7 NP 8 trs

Waterbesoedeling is 'n ontstellende probleem groot genoeg om die wêreld op 'n pad van vernietiging te lei.

7 NP

WATER is 'n goeie oplosmiddel waarin die meeste stowwe maklik oplos om dit te besoedel.

7 NP 9 in woorde 11 skrap (van 2008)

Volgens 'n verslag van *The Economist* sterf daar elke dag meer as eenduisend kinders in Indië aan diarreale siektes en die getalle het die afgelope 5 jaar kommerwekkend toegeneem. *Kom ons bestudeer die oorsake van waterbesoedeling.*

9 in syfers 12 voeg in, kursief

13 bladsybreuk

VRAAG 6B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 21 kopskrif, links 21 kopskrif, regs, bk VRAAG 6B

14 bladsynommer bo sentreer 15 paragrawe numeriese volgorde 2 keep in 3 letterspasies 6 paragraafopskrifte bk

2

1. **INDUSTRIËLE AFVAL:** Nywerhede vervaardig groot hoeveelhede afval wat giftige chemikalieë en stowwe bevat wat lugbesoedeling veroorsaak en die mens en die omgewing kan beskadig.

7 NP

2. **RIOOLVUIL EN AFVALWATER:** Die rioolvuil en afvalwater van elke huishouding word chemies behandel en in die see uitgelaat as vars *WATER*.

7 NP 16 stet

3. **MYNBEDRYWIGHEDE:** In mynprosesse word rotse verpoeier sodat ondergrondse steenkool en ander minerale ontgin kan word.

7 NP

4. **SEESTORTING:** Die afval wat elke huishouding produseer in die vorm van papier, aluminium, rubber, glas, plastiek en kos word in sommige lande in die see gestort.

17 sp

5. **ONVOORSIENE OLIELEKKASIE:** Oliestortings is 'n groot bekommernis omdat groot hoeveelhede olie in die see beland. Olie meng nie met *WATER* nie. Dit veroorsaak probleme vir lewe in die see soos onder andere visse, voëls en seeotters.

7 NP

6. **VERBRANDING VAN FOSSIELBRANDSTOF:** Wanneer fossielbrandstof soos steenkool en olie verbrand word, word 'n aansienlike hoeveelheid as in die atmosfeer vrygestel.

7 NP

7. **CHEMIESE KUNSMIS EN ONKRUIDDODERS:** Chemiese kunsmis en onkruiddoders word deur boere gebruik om oeste teen insekte en bakterieë te beskerm. *Hulle is nuttig vir groei van plante.* 18 voeg in, kurs

7 NP

8. **LEKKASIES VAN RIOOLPYPE:** 'n Klein lekkasie van 'n rioolpyp kan die ondergrondse *WATER* besmet en dit onbruikbaar maak vir mense om te drink.

7 NP

9. **AARDVERWARMING:** 'n Toename in die aarde se temperatuur weens die kweekhuiseffek veroorsaak aardverwarming.

7 NP

10. **RADIOAKTIEWE AFVAL:** Kernenergie word geproduseer deur kernsplitsing. 19 skrap [of -fusie]

7 NP

11. **STEDELIKE ONTWIKKELING:** Soos die bevolking groei, neem die vraag na behuising, kos en klere toe.

VRAAG 6B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 21 kopskrif, links 21 kopskrif, regs, bk VRAAG 6B

14 bladsynommer bo sentreer 15 paragrawe numeriese volgorde 2 keep in 3 letterspasies 6 paragraafopskrifte bk

3

7 NP

12. **LEKKASIE VAN GRONDOPVULLINGS:** Grondopvullings is niks anders as groot hope afval wat aaklig ruik en van ver af gesien kan word nie.

7 NP 20 voeg in, vetdruk

13. **DIEREAFVAL:** Die afval veroorsaak deur diere word na riviere afgespoel wanneer dit reën.

A	V	T
20	5	25

[25]

VRAAG 7A: CURRICULUM VITAE PUNTE: 10

EKSAMENNOMMER 4 kopskrif, links 4 kopskrif, regs, bk VRAAG 7A

Persoonlike besonderhede

Voorname:
Van:
Adres:
Telefoon: ¼
ID-nommer:
Geboortedatum:
Huwelikstatus:
Huistaal: ½
Ander tale:

Opvoedkundige kwalifikasies

Skool:
geslaag Graad: ¾
Vakke geslaag:

Tersiêre opleiding

Naam van instelling:

Werksondervinding:

Verwysing:

FOUT NO	UITEENSETTINGSFOUTE
1	Kantruimtes, belyning, reëlafstande
2	A4-papier, tabelstoppe/inkeping, woordbreking
3	Courier New 12 pt, bk/ok, letterspasies
4	[EKSAMENNOMMER] links en [VRAAG 7A] regs as kopskrif

A	U	T
8	2	10

(10)

VRAAG 7B: CURRICULUM VITAE **PUNTE: 29**

UITEENSETTING: 23 punte –1 punt per fout AKKURAATHEID: 6 punte –1 punt per fout	
1	Kantruimtes foutief en/of belyning (links, sentreer, regs, justeer) foutief en/of reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Papiergrootte (A4-portret) foutief en/of tabelstoppe/inkeping foutief en/of woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN12 pt) foutief en/of hoofletters/kleinletters foutief en/of letterspasies foutief
4	Stet – [Tsonga] nie behou nie of foutief en/of [Graad geslaag] nie getransponeer nie of foutief en/of Vetdruk – vetdruk foutief
5	[Curriculum Vitae] nie ingevoeg in gespasieerde hoofletters, vetdruk en Courier New 14 pt nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
6	[Mpho Mavis] en [Nengome] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
7	[Posbus … 0970] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
8	[072 033 6795] en [9412210765088] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
9	[21 Desember 1994] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
10	[Ongetroud] en [Tsonga] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
11	[Engels, … Xhosa] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
12	[Mukula Sekondêr] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
13	[Graad 12] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
14	[Tsonga, … Aardrykskunde] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
15	Bladsybreuk nie ingevoeg nie of foutief
16	[Kwalifikasies:] en [Diploma … Bestuursassistent] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
17	[Vhembe TVET Kollege] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
18	[Vakke geslaag:] en [Kommunikasie … N4-N6] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
19	[Januarie … Waterwese] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
20	[Ligege … Bestuurder] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
21	[Kontakbesonderhede] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
22	[Verklaring:] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
23	[Ek verklaar … is.] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
24	[Stippels en MM Nengome] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
25	[VRAAG 7A] nie verander na [VRAAG 7B] in die kopskrif nie of foutief

Kopiereg voorbehou

VRAAG 7B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 25 kopskrif VRAAG 7B

1 kantruimtes, belyning, r/a 2 A4-portret, tabelstoppe/keep in, woordbreking
3 Courier New 12 pt, bk/ok, letterspasies

C U R R I C U L U M V I T A E 5 voeg in, gesp hfls, vetdruk, CN 14 pt
2 linkertabelstop op 6.35 cm/2.5"

PERSOONLIKE BESONDERHEDE 3 bk 4 vetdruk
6 voeg in

VOORNAME: Mpho Mavis

VAN: Nengome 6 voeg in

ADRES: Posbus 234 7 voeg in
THOHOYANDOU 3 bk 1 e/r
0970
8 voeg in

TELEFOON: 072 033 6795
8 voeg in

ID-NOMMER: 9412210765088
9 voeg in

GEBOORTEDATUM: 21 Desember 1994
10 voeg in

HUWELIKSTATUS: Ongetroud
10 voeg in 4 stet

HUISTAAL: Tsonga
11 voeg in

ANDER TALE: Engels, Sotho en Xhosa

OPVOEDKUNDIGE KWALIFIKASIES 3 bk 4 vetdruk
12 voeg in

SKOOL: Mukula Sekondêr
4 trs 13 voeg in

GRAAD GESLAAG: Graad 12
14 voeg in

VAKKE GESLAAG: Tsonga, Engels, Lewensoriëntering, Wiskunde, Fisiese Wetenskap en Aardrykskunde

15 bladsybreuk

VRAAG 7B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 25 kopskrif VRAAG 7B

TERSIÊRE OPLEIDING 3 bk 4 vetdruk
16 voeg in
KWALIFIKASIES: Diploma in Bestuursassistent
17 voeg in
NAAM VAN INSTELLING: Vhembe TVET Kollege
18 voeg in
VAKKE GESLAAG: Kommunikasie N4-N6
Kantoorpraktyk N4-N6
Rekenaarpraktyk N4-N6
Inligtingverwerking N4-N6

WERKSONDERVINDING:
19 voeg in
Januarie 2013-Junie 2019 Departement van Waterwese

VERWYSING:
20 voeg in
LIGEGE TC Bestuurder
21 voeg in
KONTAKNOMMER: 015 962 6767/079 326 8745

VERKLARING: 22 voeg in 3 bk
23 voeg in
Ek verklaar dat die inligting hier bo in alle opsigte korrek is.

.....
MM Nengome 24 voeg in

A	V	T
23	6	29

(29)
[39]

VRAAG 8A: UITEENSETTINGSWERK PUNTE: 14

EKSAMENNOMMER 4 kopskrif, links 4 kopskrif, regs, bk VRAAG 8A

Sommige afvalwater, kunsmis & rioolvuil bevat hoë vlakke van voedingstowwe.
As dit in watermassas beland, bevorder dit die groei van alge & onkruid in / water. ¼

Dit maak / water ondrinkbaar & verstop selfs filters.

Wanneer gevaarlike stowwe met hierdie oppervlakwater in kontak kom en oplos of met / water meng, word dit ½ besoeddeling van oppervlakwater genoem.

Watermassas het mikro-organismes. Dit sluit in aerobiese ¾ & anaerobiese organismes. Wanneer te veel bioafbreekbare stowwe in die water beland, bevorder dit meer groei van mikro-organismes & dit gebruik meer suurstof in / water.

FOUT NO	UITEENSETTINGSFOUTE
1	Kantruimtes, belyning, reëlafstande
2	A4-papier, tabelstoppe/inkeping, woordbreking
3	Courier New 12 pt, bk/ok, letterspasies
4	[EKSAMENNOMMER] links en [VRAAG 7A] regs as kopskrif

A	U	T
11	3	14

(14)

VRAAG 8B **PUNTE: 22**

UITEENSETTING: 18 punte –1 punt per fout AKKURAATHEID: 4 punte –1 punt per fout	
1	Kantruimtes foutief en/of belyning (links, sentreer, regs, justeer) foutief en/of reëlafstande (soos aangedui) foutief
2	Papiergrootte (A4-portret) foutief en/of tabelstoppe/inkeping foutief en/of woordbreking foutief
3	Font/fontgrootte (CN12 pt) foutief en/of hoofletters/kleinletters foutief en/of letterspasies foutief
4	Hoofopskrif [Soorte waterbesoedeling] nie ingevoeg in WordArt nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
5	[Daar… is.] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
6	['n Paar … waterbesoedeling:] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
7	Paragraafopskrif [☺ Voedselstofbesoedeling] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
8	Paragraafopskrif [☺ Besoedeling van oppervlakwater] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
9	Paragraafopskrif [☺ Suurstofvermindering] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
10	Paragraafopskrif [☺ Besoedeling van grondwater] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
11	[en] en/of [die] nie vervang nie of foutief
12	Nuwe paragrawe nie geskep nie of foutief
13	Loop aan foutief
14	Onderstreep nie geskrap nie of foutief
15	[besoedeling] – spelling foutief
16	Vetdruk en kursief nie verander nie of foutief
17	[Wanneer … dreineer.] nie ingevoeg nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
18	[Dit bereik … veroorsaak.] nie ingevoeg in Arial Black 10 pt as voetskrif nie of foutief plus een akkuraatheidsfout
19	Bladsyraam nie ingevoeg nie of foutief
20	[VRAAG 8A] nie verander na [VRAAG 8B] in die kopskrif nie of foutief

Kopiereg voorbehou

VRAAG 8B (VERVOLG)

EKSAMENNOMMER 25 boskrif VRAAG 8B

1 kantruimtes, belyn links, r/a 2 A4, tabelstoppe/keep in, woordbreking 3 CN 12 pt, bk/ok, letterspasies
4 voeg in, WordArt 3 bk

SOORTE WATERBESOEDELING

5 voeg in 3 bk 16 kurs

DAAR IS BAIE SOORTE WATERBESOEDELING OMDAT DAAR BAIE WATERBRONNE IS.

6 voeg in 3 bk 16 vetdruk 1 sentreer

'N PAAR SOORTE WATERBESOEDELING:

☺ **VOEDSELSTOFBESOEDELING** 7 voeg in 3 bk 16 vetdruk

12 NP 11 vervang

Sommige afvalwater, kunsmis en rioolvuil bevat hoë vlakke van voedstowwe. As dit in watermassas beland, bevorder dit die groei van alge en onkruid in die water. Dit maak die water ondrinkbaar en verstop selfs filters. 11 vervang

13 loop aan 14 skrap o/streep

☺ **BESOEDELING VAN OPPERVLAKWATER** 8 voeg in 3 bk 16 vetdruk

12 NP

Wanneer gevaarlike stowwe met hierdie oppervlakwater in kontak kom en oplos of met die water meng, word dit besoedeling van oppervlakwater genoem. 15 sp

☺ **SUURSTOFVERMINDERING** 9 voeg in 3 bk 16 vetdruk

12 NP

Watermassas het mikro-organismes. Dit sluit in aerobiese en anaerobiese organismes. 11 vervang

12 NP

Wanneer te veel bioafbreekbare stowwe in die water beland, bevorder dit meer groei van mikro-organismes en dit gebruik meer suurstof in die water. 11 vervang

☺ **BESOEDELING VAN GRONDWATER** 10 voeg in 3 bk 16 vetdruk

17 voeg in 12 NP

Wanneer onkruiddoders en chemikalieë op grond gebruik word, laat reënwater dit diep in die grond dreineer.

19 bladsyraam

A	V	T
18	6	22

18 voeg in, voetskrif, Arial Black 10 pt

Dit bereik ondergrondse water waar dit besoedeling veroorsaak.

(22)
[36]

TOTAAL AFDELING B: 100

GROOTTOTAL: 300

Kopiereg voorbehou